

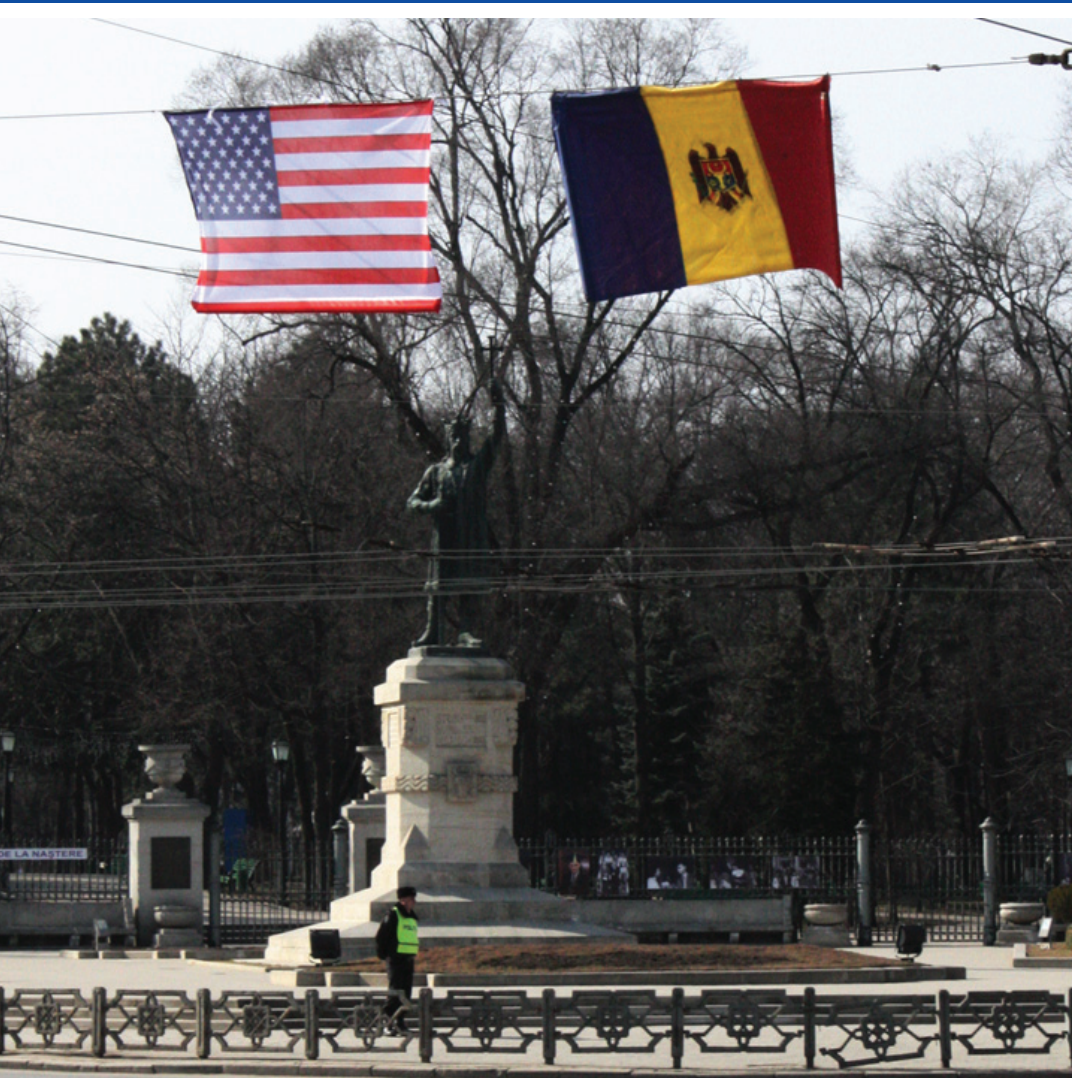
CATRIANA DONOVAN,
MICHELLE WI

REPUBLICA MOLDOVA ÎN VIZORUL PRESEI DIN SUA

Reflecții Media

Institutul pentru
Dezvoltare și
Inițiative Sociale
(IDIS) „Viitorul”

AUGUST
2014

www.viitorul.org

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”

REFLECȚII MEDIA

REPUBLICA MOLDOVA ÎN VIZORUL PRESEI DIN SUA

*Catriana Donovan,
Michelle Wi*

www.viitorul.org

Opiniile exprimate aparțin autorilor. Nici Administrația IDIS „Viitorul”, nici Consiliul Administrativ al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” și nici Friedrich-Ebert-Stiftung nu poartă răspundere pentru estimările și opiniile prezentate în cadrul acestei publicații.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați direct Serviciul de Presă și Comunicare Publică al IDIS „Viitorul”.
Persoana de contact: Diana Lungu - diana.lungu@viitorul.org

ADRESA DE CONTACT:

Chișinău, Iacob Hîncu 10/1, 2004, Republica Moldova

Telefon: (373-22) 21 09 32

Fax: (373-22) 24 57 14

www.viitorul.org

Orice utilizare a unor extrase ori opinii ale autorului acestui Studiu trebuie să conțină referință la IDIS „Viitorul”.

Republica Moldova în vizorul presei din SUA

Mass-media americană nu reflectă prea mult problemele ce țin de Republica Moldova și Uniunea Europeană. Confruntată cu amenințări din partea trupelor ruse, care staționează pe teritoriul său, Republica Moldova caută ajutor din partea Occidentului, dar ce are de spus Occidentul despre această situație?

Indiferent de apartenența politică, noutățile din ambele părți ale dihotomiei americane subliniază importanța acceptării Republicii Moldova în UE. Numărul amenințărilor din partea Rusiei crește și există o teamă evidentă că ceea ce s-a întâmplat în Crimeea se poate întâmpla și în Republica Moldova. În această societate post-sovietică, locuitorii din Republica Moldova se confruntă cu problema identității lor. Proeminentul scriitor și jurnalist Robert D. Kaplan îl citează pe prim-ministrul moldovean, Iurie Leancă care spune: “Datorită elementelor puternice de etnie rusă, ucraineană, bulgară și turcă, și o majoritate etnică română, care până la sfârșitul Războiului Rece a folosit alfabetul chirilic pentru a citi și scrie, însăși identitatea Republicii Moldova este încă o problemă, (Kaplan, 2014). Nu există un consens cu privire la ceea ce este cu adevărat o naționalitate “moldovenească”. Când sunt întrebați, moldovenii au tendința de a califica naționalitatea lor drept moldovenească susținând ideea unui stat separat. De exemplu, este o tendință obișnuită pentru un moldovean să dețină două pașapoarte, unul din Republica Moldova și altul din România, Bulgaria, etc.

Cel mai mare partener comercial al Republicii Moldova este Organizația Mondială a Comerțului, cu 55% din exporturi, înlocuind în mod eficient Rusia (Bohlen, 2013). Putem deduce doar că embargoul la vin impus de Rusia în 2013 a fost o încercare de a pedepsi Republica Moldova pentru poziția sa pro-europeană, încălcând acordul cu OMC. În pofida acestor acțiuni punitive, liderii Republicii Moldova au evitat creșterea

tensiunilor cu Rusia și au preferat să negocieze direct cu ea, mai degrabă, decât să depună o plângere la OMC (Bohlen).

Influența perioadei sovietice în Republica Moldova este simțită până în prezent, chiar și după aproape un sfert de secol de independență, sub formă de corupție și divizare. Încercarea Moldovei de a restabili națiunea după controlul comunist s-a soldat cu un efort disperat de a construi o economie stabilă. Acceptarea în UE este văzută ca un har pentru moldoveni, deoarece aderarea la Uniunea Europeană oferă Republicii Moldova posibilitatea de a se elibera de influența pe care Rusia pare să o posede. Moldovenii cred că odată cu aderarea la UE vine ajutorul financiar, susținere în domeniul apărării, un sistem de educație mai bun pentru a promova reforme sociale și, în cele din urmă, o voce mai puternică pe arena internațională. Cu toate acestea, potrivit unor surse media din SUA, UE nu este totalmente ceea ce pare. De exemplu, chiar dacă Acordul Comercial, semnat la 28 iunie, a fost un pas mare în vederea micșorării influenței Rusiei, acesta cu greu poate fi considerat o garanție de aderarea la UE. În timp ce este dispusă să ofere 50 de milioane de euro pentru moldoveni (Associated Press, 2014), Uniunea Europeană așa și nu a stabilit un termen clar de aderare. Din cauza lipsei de statut de membru, unii fermieri din Moldova sunt văzuți drept concurenți pentru UE. Potrivit lui David McHugh de la Associated Press, “Deși cea mai mare parte a comerțului este liberalizată, UE a păstrat restricții pentru unele produse agricole pentru a-și proteja agricultorii de concurență cu produse ieftine. Carnea de găină din Ucraina și usturoiul din Moldova se confruntă cu cote de import “(2014). Aceste probleme vor fi abordate odată cu aderarea Republicii Moldova la UE.

Deși mai multe provocări pot fi asociate cu aderarea la UE, o astfel de integrare ar permite Republicii Moldova să-și consolideze în mod eficient economia

și securitatea sa, promovând în același timp și reforme sociale. Conform Cartei Drepturilor Fundamentale a UE, “Beneficiul acestor drepturi implică responsabilități și îndatoriri față de terți, de comunitatea umană în general și față de generațiile viitoare.”, (2007), făcând apel la responsabilitatea internațională a tuturor statelor membre de a proteja drepturile altora în schimbul propriei protecții. Prin aderarea la o astfel de uniune, Republica Moldova va beneficia de apelul la acțiune din preambulul Cartei UE dacă situația o va cere. Astfel, în caz de invazie din partea Rusiei, Republica Moldova va beneficia de protecția statelor membre ale Uniunii Europene și a Curții Europene de Justiție. Mai mult decât atât, Republica Moldova se confruntă în prezent cu probleme sociale, cum ar fi inegalitatea de gen și corupția în justiție. Prin adoptarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE, Moldova va împărtăși idealuri similare cu cele din Occident și va fi pusă în condiții egale cu actorii internaționali mai influenți, cum ar fi Germania și Franța, fapt care va da acestei țări mici o voce tare.

Conștientizând poziția dificilă a Republicii Moldova, SUA a făcut mai multe gesturi în sprijinul apropierii sale față de Uniunea Europeană. Casa Albă menționează că astfel de gesturi includ vizita vice-președintelui Joe Biden la Chișinău (“Asistența americană pentru Moldova,” 2014), și apelul președintelui Obama la adresa Congresului de a aproba suma de un miliard de dolari ajutor pentru dezvoltarea Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei (“Remarcile președintelui,” 2014). Cel mai recent, Senatul Statelor Unite a prezentat Rezoluția 500 care subliniază acțiunile negative ale Rusiei, inclusiv embargoul vinului, cooperarea cu separatiștii din Transnistria, precum și desfășurarea de trupe în regiunea separatistă. În rezoluția menționată mai sus, Senatul își declară sprijinul pentru aderarea Republicii Moldova la UE și solicită Rusiei să nu mai recurgă la “coerciție economică” împotriva Republicii Moldova și să își retragă trupele din Transnistria. Referitor la conflictul dintre Republica Moldova și regiunea separatistă, Senatul cere

liderilor transnistreni de a “relua negocierile cu scopul de a ajunge la o soluționare politică,” (Rezoluția Senatului 500). În fond, rezoluția stabilește respectul SUA pentru Republica Moldova ca o țară suverană, și cheamă țările europene din vecinătate, precum și Rusia, de a vedea Republica Moldova ca atare și să recunoască dorința sa de a fi acceptată în UE.

În timp ce guvernul SUA a întreprins mai multe încercări de a încuraja și sprijini Republica Moldova, cea mai mare parte a atenției guvernului și mass-media rămâne mai degrabă concentrată pe grupurile teroriste din Orientul Mijlociu, decât pe negocierile care au loc în Europa. Cu toate acestea, Kaplan avertizează că, “strategia Moscovei este de a prelua controlul asupra țărilor din interior. În această luptă, tocmai în perioadele liniștite, o problemă cum ar fi cazul Ucrainei cedează prima pagină a ziarelor din cauza Orientul Mijlociu, de exemplu, pentru care ar trebui să fim îngrijorați,”(2014). În situația când sunt speculații precum că Republica Moldova ar putea fi următorul punct focal al Rusiei, este recomandabil ca SUA să vegheze asupra modului în care se desfășoară situația.

Indiferent de polarizarea opiniilor cu privire la această problema, mass-media americană pare să fie, în general, de acord că următorul pas pentru Republica Moldova este integrarea în Uniunea Europeană. Deși Republica Moldova este o țară prinsă între acțiunile punitive ale Rusiei și ezitățile UE de a o face un candidat la aderare, este clar că ea are o atitudine justificată de a se împotrivi Rusiei. După cum se menționează în Rezoluția 500, Statele Unite ale Americii susțin pe deplin și, “confirmă dreptul suveran al Republicii Moldova de a-și stabili propriile parteneriate fără constrângere și presiune externă, și afirmă dreptul Republicii Moldova de a se asocia cu Uniunea Europeană ...” (Rezoluția 500 a Senatului). Recentul Acord de Asociere cu UE a fost un moment de cotitură pentru tânăra țară, care își continuă procesul de integrare europeană, fortificând rezistența sa față de Rusia. În acest demers, Republica Moldova are un prieten și aliat în Statele Unite ale Americii.

Referințe

- ▶ Associated Press. “EU Says Moldova Will Get \$68M for Projects as it Prepares to Sign Association Agreement.” Foxnews.com. June 12, 2014. Accessed July 15, 2014. <http://www.foxnews.com/world/2014/06/12/eu-says-moldova-will-get-68m-for-projects-as-it-prepares-to-sign-association/>.
- ▶ Bohlen, Celestine. “Bullied by Russia, but Resolute.” *New York Times*. December 16, 2013. Accessed July 14, 2014. http://www.nytimes.com/2013/12/17/world/europe/bullied-by-russia-but-resolute.html?_r=0.
- ▶ Charter of Fundamental Rights of the European Union. December 17, 2007. Accessed July 15, 2014. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:en:PDF>.
- ▶ Kaplan, Robert D. “Why Moldova Urgently Matters.” Stratfor Global Intelligence. July 9, 2014. Accessed July 14, 2014. <http://www.stratfor.com/weekly/why-moldova-urgently-matters#axzz37QvIroiT>.
- ▶ McHugh, David. “EU Deals Could Stoke Growth, Reform.” *Associated Press*. June 27, 2014. Accessed July 15, 2014. <http://bigstory.ap.org/article/eu-deals-could-stoke-growth-reform>.
- ▶ Senate Resolution 500. Passed Senate July 23, 2014. Accessed August 5, 2014. <https://beta.congress.gov/bill/113th-congress/senate-resolution/500/text>.
- ▶ The White House. “Remarks by President Obama and President Komorowski of Poland in a Joint Press Conference.” *White House Press*. June 3, 2014. Accessed July 15, 2014. <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/06/03/remarks-president-obama-and-president-komorowski-poland-joint-press-conf>.
- ▶ The White House. “U.S. Assistance to Moldova.” *White House Press*. June 7, 2014. Accessed July 15, 2014. <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/06/07/fact-sheet-us-assistance-moldova>.